

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 16–17 березня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

неформального спілкування. Різноманітні особливості вимови можуть спричинити проблеми.

Отже, комунікативну невдачу можна інтерпретувати як невдалу спробу здійснити певний жаданий комунікативний вплив на слухача. Під час спілкування комуніканти повинні розуміти позиції один одного, оскільки нерозуміння найчастіше стає причиною комунікативних невдач. Під час перекладу варто зважати на усі особливості тексту оригіналу, аби здійснений переклад можна була назвати адекватним та таким, який не здатен спричинити виникнення комунікативних невдач.

1. Якобсон Р. Лингвистика и поэтика / Р. Якобсон // Структурализм «за» и «против». – М. : Прогресс, 1975. – С. 193–230.
2. Лотман Ю. М. Внутри мыслящих миров. Человек – текст – семиосфера – история [Электронный ресурс] / Ю. М. Лотман – М., 1996. – 464 с. – Режим доступа: http://www-philology.univer.kharkov.ua/katedras/prof_sites/kazakova/leccion_5.pdf
3. Городецкий Б. Ю. К типологии коммуникативных неудач / Б. Ю. Городецкий, И. М. Кобозева, И. Г. Сабурова // Диалоговое взаимодействие и представление знаний. – Новосибирск, 1985. – С. 64–78.
4. Кобякова И. К. Категория ничто в переводческом наследии Жана-Франсуа Шампольона / И. К. Кобякова, С. А. Швачко, А. Н. Кобяков // GISAP: Philological Sciences. № 10. - London: International Academy of Science and Higher Education, - 2016. – P. 33-36.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕРМІНІВ

Яремко А. О.

(Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ)

Науковий керівник – канд. псих. наук, ст. викладач Шостак У. В.

Науково-технічний прогрес становить невід’ємну частину життя сучасного суспільства. Без перекладу науково-технічної літератури, яка включає в себе широкий спектр різноманітних монографій, посібників, документації, збірників статей тощо, неможливий розвиток та функціонування наукової діяльності. Основне завдання

перекладача – достовірно, найбільш точно передати інформацію від одного користувача іншому, таким чином щоб уникнути помилок та непорозумінь.

Науково-технічні тексти насичені різноманітною кількістю специфічних термінів, які притаманні саме цьому стилю і потребують особливої уваги. Саме з їх перекладом виникає найбільше труднощів у перекладачів, адже один і той самий термін може бути багатозначним, і залежно від контексту змінює своє значення.

Для правильного перекладу терміна важливо знати його словотвірну і морфологічну структуру та семантичні відмінності від загальнонародних слів. За будовою терміни поділяються на прості (наприклад, anode – анод,), похідні – суфіксальні (transmitter – передавач), префіксальні (multi-cylinder – багатоциліндровий) і суфіксально-префіксальні (reprocessing – повторна обробка), складні (flywheel – маховик) та терміни-словосполучення (protective choke – захисний дросель).

При переклад значні труднощі іноді виникають через існування омонімічних слів – лексичних елементів, тотожних за формою, але досить відмінних за значенням. Так, наприклад, слова leader у фізиці має значення «іскровий або грозовий розряд, лідер», у кінематографії – «зарядка ділянки кіноплівки, рекорд», у кібернетиці – «початок масиву», у політології – «провідник, керівник», у поліграфії – «пунктир» тощо. Омонімія існує також у випадку термінів-аббревіатур та скорочень. Наприклад, англійський термін-аббревіатура OP у технічній терміносистемі позначає зовнішню приладову дошку, а у видавничій справі – розпродаж марки, що змінює її вартість. Перекладач повинен мати все це на увазі при перекладі термінів і у перекладі орієнтуватися на тематику тексту, щоб уникнути неправильного вибору варіанта перекладу омонімічного терміна [1, с. 315].

Переклад авторських новоутворених термінів також вимагає особливої уваги від перекладачів, і тому виділяють чотири загальних способи їх перекладу: використання українського відповідника, калькування (дослівний переклад), транскодування (з можливим наступним поясненням або описом) та шляхом опису значення.

Значну увагу слід звернути на граматичні особливості науково-технічних текстів, які характеризуються перш за все великою кількістю складних речень, що вживаються для передачі типових для

наукового викладу логічних відношень між об'єктами, діями, подіями та фактами [3,с.4].

Основні вимоги, яким повинен відповідати переклад:

1. Точна передача тексту оригіналу.
2. Чітке вираження думки при максимально стислій та лаконічній формі, яка характерна стилю української науково-технічної літератури.
3. Переклад повинен повністю відповідати загальноприйнятим нормам української мови. Для мови науково-технічної літератури характерна відсутність емоційної насиченості образних порівнянь, метафор, елементів гумору, іронії тощо [2, с.52].

Отже, можна зробити висновок, що переклад науково-технічних текстів є одним з найскладніших, оскільки таким текстам характерна наявність великої кількості термінів, різних видів скорочень, особливих граматичних конструкцій тощо. Під час перекладу необхідні ґрунтовні знання відповідної термінології, а саме вміння найбільш точно перекласти термін з англійської мови на українську. Особливості перекладу полягають у труднощах, що пов'язані з неоднозначністю термінів, відсутністю відповідників в українській мові та багатозначністю. Зважаючи на складність в перекладі термінів варто покладатись лише на професіоналізм перекладачів.

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: підручник / В. І. Карабан. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 564с.
2. Костін Я. Особливості науково-технічного тексту та труднощі його перекладу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://journal.mandrivets.com/images/file/Kost14_3.pdf.
3. Ключник О. Труднощі науково-технічного перекладу [Електронний ресурс]: стаття з наукової конференції / О. Ключник, Г. Грицюк. – К., 2013. – Режим доступу : <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1408>.